

מעקב הומניטארי

השטח הפלסטיני הכבוש

גיליון 20 דצמבר 2007

עיקרי דו"ח דצמבר 2007

לקריאת הדו"ח המלא באנגלית פנו לאתר OCHA :

http://www.ochaopt.org/documents/Humanitarian_Monitor_Dec_07.pdf

סקירת נושאים עיקריים

עדכון בנושא סגירת המעברים ברצועת עזה

במהלך חודש דצמבר חלה עלייה קלה במספר הסחורות שכניסתן לעזה אושרה בהשוואה לחודש נובמבר. 1,932 מטענים (מטען=משאית עם גרר אחד) , ביניהם 258 מטענים של ארגוני סיוע הומניטרי, נכנסו לעזה, לעומת 1,813 במהלך חודש נובמבר. ב-23 בדצמבר, מעבר סופה, שנסגר ב-28 באוקטובר, נפתח מחדש למעבר מזון ומצרכים אחרים. גם לפני תאריך זה הותרה כניסה של סחורות מסוימות דרך מעבר סופה, כל מקרה לגופו. במסגרת הסכם שנערך בין מצרים, סעודיה וחמאס, נפתח מחדש מעבר רפיח לזמן קצר לצורך יציאתם ושובם של 2,335 עולים לרגל למכה (חאג'). 920 עולים לרגל נוספים הורשו לצאת דרך המעברים ארז וכרם שלום, ו-960 אחרים הורשו לצאת דרך המעברים ארז וגשר אלנבי. כמו כן, ב-31 בדצמבר וב-1 בינואר, 202 פלסטינים אשר נותרו במצרים הורשו להיכנס לעזה דרך המעברים ניצנה וארז. לפי נתונים שנמסרו מארגון זכויות האדם הישראלי "גישה", 1,109 סטודנטים וקרובי משפחה ביקשו לצאת מעזה בחודש דצמבר למטרת לימודים בחו"ל, אולם בלבד זכו לאישור, בעוד ש-625 נותרו מאחור. מבין 484 בעלי אישור היציאה, 19 נשלחו חזרה ע"י ישראל ו-82 ע"י המצרים. (לפרטים נוספים בנושא מעברי הגבול ברצועת עזה, ראו סעיף "גישה ומעברים").

המחסור בדלק כתוצאה מהסנקציות שהטילה ישראל על רצועת עזה

חלה עלייה בייבוא מוצרי הדלק במהלך חודש דצמבר אך זו לא הספיקה כדי למנוע את הידלדלות מלאי החירום של חברת החשמל של עזה (GPGC), המפעילה את תחנת הכוח היחידה ברצועה. הידלדלות מלאי החירום נגרמה עקב הסנקציות שהטילה ישראל על רצועת עזה. אספקת הדלק גדלה מ-45,000 ליטרים ביום במהלך חודש נובמבר ל-51,000 במהלך דצמבר. אספקת הסולר גדלה מ-190,000 ליטרים ביום ל-250,000. בעקבות החלטת ישראל להפחית את אספקת הבנזין לתעשייה בתאריך 28 באוקטובר, ירדה כמות המשלוחים מ-300,000 ל-241,500 ליטרים ביום. המחסור הושלם בעזרת 3,00,000 ליטרים שנשאבו ממלאי החירום. כשהמפרטורות החלו לרדת באמצע חודש דצמבר 2007, לא היה באפשרות חברת GPGC לעמוד בדרישה הגוברת. אספקת החשמל למרבית המשפחות בעזה הופסקה במשך שמונה עד 12 שעות בכל שבוע.

הבצורת בדרום הגדה המערבית: רועי הצאן ספגו את המכה הקשה ביותר

האזורים הדרומיים והמזרחיים של נפת חברון והאזור המזרחי של נפת בית לחם סובלים משנת בצורת נוספת. לפי מידע שנמסר ממשרד החקלאות בחברון, כמות הגשמים בעיר חברון מאז תחילת עונת הגשמים (אמצע נובמבר 2007) הגיעה ל-90 מ"מ בלבד. הכמות הרגילה לעונה טובה היא 250 מ"מ גשם. באזור הדרום-מערבי של שטח השיפוט של עריית חברון ירדה כמות הגשם המועטה ביותר ולפי הדיווחים, ירדו בכפר סמוע 42.5 מ"מ גשם ובדהרייה 39 מ"מ בלבד. השילוב של הבצורת ומחירי המספוא הגבוהים הופך את פרנסתם של רועי הצאן לבלתי אפשרית. חלק מהרועים נאלצים למכור את כל הכבשים שלהם; לאחר מכירת הצאן לרבייה, אין באפשרותם לשוב לסגנון החיים של רעיית צאן. היות שאין להם משאבים אחרים ואפשרויות פרנסה חלופיות, סביר מאד להניח שהם יהפכו לנתמכי סעד.

יבול התותים ופרחי הציפורן בעזה

התותים ופרחי הציפורן נמנים עם הגידולים הרווחיים ביותר של רצועת עזה. כ-300 חקלאים עזתיים מגדלים כיום תותים ו-72 מגדלים ציפורנים. עבור חקלאים אלו, מהווים גידולים רווחיים אלה מקור פרנסה עיקרי ואלפי עזתים מוצאים את פרנסתם בענף זה במהלך תקופת הקטיף. כתוצאה מהסנקציות הכלכליות שהטילה ישראל על עזה לאחר השתלטות החמאס בחודש יוני 2007, אסרה ישראל את ייצוא הפלפלים ועגבניות השרי. עם זאת, בחודש נובמבר, הסכימה ישראל להתיר ייצוא של כמות מוגבלת מתוצרת התותים ופרחי הציפורן של עזה. לפי נתוני ארגון המזון והחקלאות של האו"ם (FAO), יבול התותים הכולל היה 1,600 טונות, מתוכן יוצאו 109 טונות בלבד. נתון זה משקף ירידה בשיעור של 83.8% בהשוואה ליבול התותים בשנת 2006 וירידה בשיעור של 89.4% בהשוואה לשנת 2005. מתוך סך היבול בשנת 2007, 150 טונות נסחטו למיץ ו-1,340 נמכרו בשוק המקומי במחיר מופחת. גורמים בצה"ל העריכו כי תותים במשקל 123 טונות הועברו לייצוא.

ירידה בכוח הקנייה (תוכנית המזון העולמית - WFP), עליה באבטלה

במהלך שנת 2007, חלה ירידה משמעותית בכוח הקנייה של הצרכנים בגדה המערבית וברצועת עזה. המצב החמיר בהשוואה לשנת 2006 הן בגדה המערבית והן ברצועת עזה. לפי נתוני הלשכה הפלסטינית המרכזית לסטטיסטיקה (PCBS), שיעור האבטלה ברצועת עזה גדל מ-30.4% ברבעון הראשון של שנת 2007 ל-32.9% ברבעון השלישי של אותה שנה; בגדה המערבית האבטלה גדלה מ-17.3% ל-18.6% באותה תקופה. לנתונים אלו מצטרפת העלייה החדה במחירי כל מוצרי המזון הבסיסיים, המאלצת את התושבים לעשות שימוש מוגזם בשיטות התמודדות שליליות, כגון צמצום בצריכת מזון והסתפקות בסוגי מזון הזולים ביותר. צעדים מעין אלה מובילים לחוסר ביטחון גובר בנוגע למזון, בייחוד ברצועת עזה וזאת על פי ממצאי סקר מהיר מטעם תוכנית המזון העולמית WFP.

מעבר חולים פלסטינים דרך מחסום ארז (ארגון הבריאות העולמי - WHO)

למרות שמחסום ארז נפתח בחודש דצמבר למקרים הומניטריים קשים, גישתם של חולים לשירותי רפואה מקצועית במרפאות חוץ של בתי חולים ולשירותי אישפוז בבתי חולים בישראל, ירושלים המזרחית, הגדה המערבית וירדן נדחתה בחלק מהמקרים. לפי מתאם הבריאות של משרד התיאום הביטחוני הפלסטיני (DCO), הוענקו אישורים ל-669 (64.3%) חולים, מתוך 1,041 שהגישו בקשה במהלך חודש דצמבר; 156 (15%) נדחו מסיבות ביטחוניות ו-216 (20.7%) בקשות עדיין נמצאו בבדיקה. לפי קצין התיאום הפלסטיני המוצב במחסום ארז, 620 חולים מאלה שקיבלו אישור ניסו בפועל לחצות את מעבר ארז בין התאריכים 1-13 ו-17-31 בדצמבר (חג הקורבן התקיים בין התאריכים 14-16 בדצמבר). מבין אלו, יציאתם של לפחות שישה חולים נדחתה לאחר תשאולם בידי הרשויות הישראליות במחסום ארז.

מקרי מוות ופציעה במהלך שנת 2007

במהלך שנת 2007, מוות כתוצאה מעימות ישיר נבע בעיקר מסיכולים ממוקדים (32%), פעילות צבאית (28%), אירועים על גדר הגבול (15%) ופעילות חשאית (8%). לעומת זאת, רבע מהפלסטינים שנפצעו בעימות ישיר (456) נפצעו במהלך הפגנות שנערכו בגדה המערבית, 14% נפצעו כתוצאה מסיכולים ממוקדים שביצע צה"ל ברצועת עזה, 12% נפצעו כתוצאה מפעולות צה"ל ברצועת עזה ו-10% נפצעו כתוצאה מפעילות צה"ל בגדה המערבית. רוב (85%) ההרוגים הפלסטינים במהלך שנה נרשמו ברצועת עזה, הן כתוצאה ישירה מהעימות עם ישראל והן כתוצאה מאלימות פנימית. האלימות בין הפלגים השונים הנה הגורם ל-78% מההרוגים ממעשי אלימות פנימיים, ל-80% מהפציעות ברצועת עזה ול-53% מהפציעות בעימותים פנימיים בגדה המערבית. לעומת זאת, האלימות בין הפלגים השונים וסכסוכים בין משפחות הם הגורם ל-8% ול-47%, בהתאמה, מההרוגים כתוצאה מאלימות פנימית בגדה המערבית.

מתוך המספר הכולל של פלסטינים שנפצעו בשנה זו, 38% נפצעו בעימותים פנימיים שהתרחשו ברצועת עזה ו-25% נפצעו בעימותים עם ישראל שהתרחשו בגדה המערבית. 13 ישראלים נהרגו בשנה זו, ביניהם ארבעה חיילי צה"ל במהלך פעילות צבאית בשטח הפלסטיני הכבוש וארבעה מתנחלים בגדה המערבית. שלושה ישראלים נהרגו כתוצאה מפיגועי התאבדות בתוך ישראל ושניים כתוצאה מפגיעת רקטות קסאם.

69% (או 175) מהישראלים שנפצעו בידי פלסטינים באירועים הקשורים ישירות לסכסוך במהלך שנה זו היו חיילי צה"ל. מבין הפצועים, 47% נפגעו בגדה המערבית, 42% בישראל ו-11% ברצועת עזה. 78 ישראלים שאינם חיילי צה"ל נפצעו, 58% מביניהם נפגעו בגדה המערבית ו-41% בישראל. מבין 103 הישראלים שנפצעו כתוצאה מרקטות קסאם ופצצות מרגמה שנפלו בשטח ישראל, 71% הנם חיילי צה"ל. 25 אזרחים זרים נפצעו במהלך שנת 2007, כולם בגדה המערבית ומרביתם (60%) במהלך הפגנות מחאה נגד הגדר שעוברת בשטחי השיפוט של נפות רמאללה ובית לחם. 24% נפצעו בידי מתנחלים ישראלים בנפת חברון; השאר, 76%, נפצעו בידי כוחות צה"ל.

הארגונים הבאים, בהם סוכנויות או"ם, ארגונים בינלאומיים, וארגונים המעורבים בארגון קבוצות עבודה סיפקו מידע לדו"ח: United Nations Children's Fund (UNICEF), United Nations Development Program (UNDP), United Nations Educational Scientific and Cultural Organization (UNESCO), United Nations Food and Agricultural Organization (FAO), United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), United Nations Office for the High Commissioner of Human Rights (OHCHR), United Nations Population Fund (UNFPA), United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East (UNRWA), United Nations Special Coordinator for the Middle East Peace Process (UNSCO), World Food Program (WFP), World Health Organization (WHO), Al Haq, Badil, Save the Children (UK), Defence of Children International – Palestine Section (DCI-PS), Oxfam GB, Palestine Hydrology Group (PHG) and members of the Temporary International Mechanism. (TIM).

סקירה כללית – מיקוד אזורי

הגדה המערבית לרבות ירושלים המזרחית

צו הפסקת עבודה כנגד המכללה הטכנית באזור C

צה"ל הוציא צו "הפסקת עבודה" כנגד המכללה הטכנית הפלסטינית Arrub Campus, הממוקמת לצד כביש 60 באזור C. הצו (מספר 14221, מטעם המנהל האזרחי של אזור יהודה ושומרון) נמסר בתאריך 1 בדצמבר 2007 ואוסר את השלמת השלב השני של בנין המכללה הטכנולוגית (בניין בן שתי קומות ואולם). הצו הוצא בגין בנייה ללא רישיון. השלב

הראשון של הפרויקט הושלם ללא כל התנגדות מצד הרשויות בישראל. הנהלת המכללה הגישה ערעור כנגד הצו. השימוע הראשון נקבע לתאריך 13 בדצמבר 2007, אולם נדחה למועד מאוחר יותר. במהלך שנת 2007, הרס צה"ל 108 מבנים בבעלות פלסטינית (מתוכם 42% היו מבני מגורים מאוכלסים) בשטח הפלסטיני הכבוש בגין בנייה ללא הרישיון הדרוש. המבנים שנהרסו בגין בנייה ללא רישיון מהווים 50% מהריסות המבנים המדווחות במהלך שנת 2007. השגת רישיון בנייה באזור C הנה כמעט בלתי אפשרית. צוי הפסקת העבודה הוצאו בעקבות אמצעים שונים שנקט צה"ל בעבר לפינוי שטחים הסמוכים לכביש 60 באותו אזור, לרבות כריתת כ-200 עצי זית, ארז ותפוח במהלך שנת 2004.

הבצורת בדרום הגדה המערבית: רועי הצאן ספגו את המכה הקשה ביותר

שטחי המרעה בשטח השיפוט של עיריית חברון משתרעים על שטח שגודלו מוערך ב-300,000 דונם, אשר 80%-90% מתוכו ממוקמים באזור מוכה הבצורת. אוכלוסיית הרועים היא הנפגעת העיקרית מהבצורת משום שהם זקוקים לעונת גשמים מבורכת כדי להשלים מספר יעדים: מילוי מקווי-מים במי גשמים עבור העדרים ולשם צריכה מקומית; עידוד צמיחת דגנים למספוא ולצריכה מקומית; והאכלת הכבשים באופן טבעי באמצעות מרעה. ההפחתה בכמות מי הגשמים פירושה צמיחה טבעית מועטה של צמחים למרעה, כך שתגדל התלות בהאכלה באמצעות מספוא. (מחירי המספוא שולשו במהלך השנה האחרונה ותוארו ע"י הרועים כ"בלתי נסבלים"). לפי משרד החקלאות, המחסור בגשם גרם נזקים ל-50% לפחות משטחי המרעה בכפר בני נעים, ריכוז בדואים מדרום להתנחלות כרמל, בכפר יאטא ובאזור אל-רמאדין.

- מספרם המוערך של הכבשים והעיזים בנפת חברון הוא 250,000. נתונים אלו מייצגים כ-40% מהאוכלוסייה הכוללת של ראשי צאן בשטח הפלסטיני הכבוש. מספר המתפרנסים מגידול מעלי-גרה קטנים מוערך ב-1,900 חוואים בנפת חברון, מתוכם ל-1,700 בעלות על למעלה מ-10 ראשי צאן. גודל העדר הממוצע הוא 132 ראשים, כאשר בבעלות כל בעל עדר 10-550 ראשים. תצפיות בשטח מאשרות כי הבצורת הסבה נזק חמור לקהילות הבדואים השוכנות במזרח בית לחם, מדרום להתנחלות כרמל (לרבות השבטים אל-זווידין, אל-חת'אלין, אל-נג'אדה ואום אל-ח'ייר) ובכפרים הקטנים בסביבת הכפר יאטא.

רצועת עזה

יבול התותים בעזה (המשך לסעיף "סוגיות עיקריות")

מגדלי התותים התמודדו עם מגוון בעיות במהלך עונת הקטיף של שנת 2007. חסרו להם חומרי דישון ויריעות פלסטיק המיועדים להבטחת איכות הפרי, כך שלא הייתה להם כל וודאות לגבי כושר הייצוא של התוצרת החקלאית. ישראל הסכימה לאפשר ייצוא דרך מעבר כרם שלום בלבד ורק שש משאיות עמוסות בתותים (15 טונות) הורשו לעבור בכל יום, לעומת 15 משאיות (37 טונות) בשנת 2006. במהלך ההובלה מעזה, התותים נותרו במשך שעות ארוכות חשופים לשמש בכרם שלום והדבר הוביל לפגיעה נוספת באיכותם. כתוצאה מכך, נפגעו היבולים מעזה והפכו לתחרותיים פחות מהתוצרת של השכנים במצרים, שם יכולים החקלאים לגדל פירות זולים יותר ללא הבעיות שעמן מתמודדים המגדלים העזתיים.

ייצוא תוצרת חקלאית מרצועת עזה 2005 - 2007

תקופה	ייצוא תותים	ייצוא ציפורנים
דצמבר 2005	1,030 טונות	5,564,160
דצמבר 2006	672 טונות	3,667,000
דצמבר 2007	109 טונות	8,556,000

הגנה על אזרחים

ניתוח הנתונים אודות הגנה על אזרחים-הרוגים ופצועים

מספר הפלסטינים שנהרגו כתוצאה מהסכסוך הישראלי-פלסטיני במהלך חודש דצמבר היה יותר מכפול ממספר הפלסטינים שנהרגו במהלך החודש הקודם (62 לעומת 28) וכלל אישה שנהרגה כאשר כוח צה"ל פתח באש לעבר קבוצת עולים לרגל שנכנסו לרצועת עזה דרך מעבר ארז. העלייה במספר ההרוגים הפלסטינים בלטה יותר ברצועת עזה (58 לעומת 25) והפכה את דצמבר לחודש שבו נהרגו הפלסטינים הרבים ביותר במהלך השנה כתוצאה מהסכסוך עם ישראל. במהלך חודש זה, בפעם הראשונה מאז ינואר 2005, לא אירעו בצפון הגדה המערבית מקרי מוות הנובעים ישירות מהסכסוך. שני ישראלים מההתנחלות קריית ארבע נהרגו ליד חברון בחודש דצמבר ובכך הגיע מנין ההרוגים הישראליים בשנה זו ל-13.

מספר מקרי הפגיעה בגדה המערבית הנובעים ישירות מהסכסוך ירד במהלך חודש דצמבר ב-31%. כ-45% מפגיעות אלו וכל מקרי הפגיעה של אזרחים זרים (4) התרחשו במהלך הפגנות מחאה נגד הגדר העוברת בנפת רמאללה. לעומת זאת, בחודש חלה עלייה בשיעור של 64% במספר מקרי הפגיעה בתקריות הקשורות ישירות לעימות בין ישראלים ופלסטינים ברצועת עזה; בעוד שמספר הפלסטינים שנפצעו עקב מבצעי סיכול ממוקד נותר יציב באופן יחסי (34 לעומת 33), חלה עלייה במספר הפצועים במהלך פעילויות קרקעיות של כוחות צה"ל (27 לעומת 5) ועלייה זאת יכולה להסביר את העלייה במספר הפצועים הכולל.

20 ישראלים נפצעו במהלך חודש זה, פי שלושה בהשוואה לחודש נובמבר. במידה רבה, ניתן לייחס נתון זה לעלייה חדה במספר חיילי צה"ל שנפצעו במהלך פעילות צה"ל ברצועת עזה (8 לעומת 1) כמו גם לעלייה במספר הישראלים שנפצעו כתוצאה מרקטות קסאם שנורו לעבר ישראל (2 אזרחים ישראלים לעומת 0 בחודש נובמבר) ומירי פצצות מרגמה (4 חיילי צה"ל לעומת 0 בחודש נובמבר).

בהשוואה לחודש נובמבר, חלה עלייה קלה במספר ההרוגים כתוצאה מעימותים פנימיים הן בגדה המערבית (3 לעומת 1) והן ברצועת עזה (12 לעומת 11). אלימות בין הפלגים השונים ברצועת עזה הביאה ל-40% ממקרי מוות אלו (6 מתוך 15). מספר הפצועים כתוצאה מעימותים פנימיים בין פלסטינים ירד ב-39% במהלך חודש זה. נתון זה נובע בחלקו מירידה משמעותית במספר הפצועים כתוצאה מאלימות בין הפלגים השונים הן בגדה המערבית (0 לעומת 62) וברצועת עזה (58 לעומת 94).

קהילות השוכנות ב"אזור החיץ" שבצפון הרצועה מצויות בסכנת עקירה

קהילות פלסטיניות השוכנות ב"אזור החיץ" שכפתה ישראל (הוכרז מחוץ לתחום לתושבים), הממוקם בצפון רצועת עזה הכבושה, לאורך הגבול עם ישראל, מצויות בסכנת עקירה. מאות משפחות כבר נעקרו מביתן בכוח עקב הריסת בתים ורכוש, פשיטות וחשש ממתקפות, כגון זו שהתרחשה באל-שוקה, בעוד שהמשפחות הנותרות חיות בפחד מתמיד. לעתים קרובות, ישנים הגברים והנערים מחוץ לבתיהם, במסגדים ובבניינים אחרים, מחשש למעצר או חקירה במהלך פשיטות ליליות שמבצע צה"ל, ומותירים את הנשים והנערות לבדן בבית. מצב זה מהווה פגיעה חמורה בזכות לקיום חיי משפחה ולהבטחת רווחת הילדים. לא קיימת הגדרה ברורה לגבי רוחבו המדויק של "אזור החיץ"; הדבר נתון לשיקול דעתם של החיילים, אך משתנה בטווח של 1,000-150 מטרים. מצב זה גם מונע מהחקלאים גישה לאדמתם וכבר גרם לפגיעה חמורה במצב הכלכלי של קהילות אלו. צה"ל כפה את קיומו של "אזור חיץ" זה באמצעות הריסת בתים ורכוש, יישור קרקע וחשיפה לאש ישירה, התורמים כולם לעקירתן בכוח של קהילות פלסטיניות.

הגנה על ילדים

ילדים פלסטינים ממשיכים להיות קורבנות של אלימות ישראלית-פלסטינית ושל עימותים פנימיים בתוך הקהילה הפלסטינית. החלטת מועצת הביטחון של האו"ם 1612, שהתקבלה בתאריך 26 ביולי 2005, מבטאת את הצורך להגן על ילדים במצבים של עימות מזוין. הנתונים בסעיף זה משמשים למעקב אחר זכויות הילדים להגנה בהתאם לאמור בהחלטה זו.

שני ילדים פלסטינים נהרגו במהלך חודש דצמבר כתוצאה מעימותים פנימיים ברצועת עזה. גופתו של נער בן 15 נמצאה בתאריך 6 בדצמבר לאחר שנחטף שלושה ימים קודם לכן ברפיח בידי משפחה יריבה. הילד השני (בן 12) נהרג ב-31 בדצמבר כאשר אנשי פתח חמושים פתחו באש לעבר שוטרי עזה הפועלים בשיתוף פעולה עם ממשלת החמאס, ממערב לחאן יונס. דצמבר 2007 היה החודש הראשון מאז מרץ 2005 שבו לא נהרגו ילדים פלסטינים בידי כוחות צה"ל או בידי מתנחלים ישראלים. יחד עם הרוגי חודש דצמבר, מגיע מנין הילדים הפלסטינים שנהרגו במהלך שנת 2007 ל-93 ומנין הילדים הפלסטינים שנהרגו מאז תחילת האינתיפאדה השנייה מגיע ל-944. כ-31% ממקרי המוות של ילדים פלסטינים במהלך 2007 נגרמו בידי צה"ל ברצועת עזה, 23% בידי פלסטינים באירועי אלימות פנימית בין הפלגים השונים ברצועת עזה, 15% בידי צה"ל בגדה המערבית ו-7% כתוצאה מפגיעת תחמושת שלא התפוצצה (נפלים) שהשאירו כוחות צה"ל ברצועת עזה. במהלך שלוש השנים האחרונות, פחת אחוז הילדים שמותם נגרם עקב פעילות צה"ל וגדל אחוז הילדים שמותם נגרם בידי פלסטינים. במהלך שנת 2007 לא נהרגו ילדים ישראלים.

שבעה ילדים פלסטינים נפצעו במהלך דצמבר 2007, זהו הנתון החודשי הנמוך ביותר מאז ינואר 2006. שישה נפצעו במסגרת הסכסוך עם ישראל בגדה המערבית ואחד נפצע כתוצאה ממשחק עם פצצה תוצרת בית בחאן יונס. יחד עם נתון זה, מגיע מספר הילדים הפלסטינים שנפצעו במהלך שנת 2007 ל-345, 33% פחות ממספר הילדים הפלסטינים שנפצעו ב-2006, אולם כפול מהנתון המקביל לשנת 2005.

במהלך שנת 2007, 70% מהילדים הפלסטינים הפצועים נפגעו בידי צה"ל, 14% בידי פלסטינים במסגרת אירועי אלימות פנימיים, 8% בידי מתנחלים ישראלים בגדה המערבית ו-7% כתוצאה מנפלי תחמושת. שלושה ילדים ישראלים נפצעו ב-2007 (אחד במהלך חודש יולי ושניים במהלך דצמבר), כולם כתוצאה מרקטות קסאם שנורו מרצועת עזה לעבר ישראל.

לפי דיווחים, 970 מבני מגורים מאוכלסים נהרסו במהלך שנת 2007, כתוצאה מכך נעקרו ממקומם למעלה מ-720 בני אדם, ביניהם 240 ילדים.

ילדים פלסטינים המוחזקים במעצר בישראל בשנת 2007

במהלך שנת 2007, אסר צה"ל כ-700 ילדים פלסטינים. כ-30 מתוכם הוחזקו במעצר מכוח צווים מנהליים (מעצר ללא כתב אישום או משפט). יחד עם הילדים שנאסרו במהלך 2007 מגיע מספרם הכולל של הילדים הפלסטינים שנאסרו בידי ישראל מאז תחילת האינתיפאדה השנייה בספטמבר 2000 לכ-5,900. בכל מועד נתון במהלך שנת 2007 שהו בין 310 ל-430 ילדים פלסטינים בבתי כלא או במתקני מעצר ישראלים, ובסוף השנה הוחזקו בהם 311 ילדים. מבין אלו, 192 המתינו למשפט, 101 ריצו גזרי דין ו-18 ריצו תקופות של מעצר מנהלי.

במהלך שנת 2007, המשיכו רשויות מדינת ישראל להפר נורמות של זכויות אדם במסגרת טיפולן בילדים פלסטינים שהנם בחזקת אסירים פוליטיים. ההפרות התבצעו במהלך תקופת המאסר והחקירה, במסגרת הליך בית הדין הצבאי וכן במהלך הכליאה וכללו: מעצר שרירותי, חשיפה להתעללות גופנית ויחס משפיל במהלך המאסר וחשיפה להתעללות גופנית

ונפשית במהלך החקירה. בנוסף, נמנעה מהילדים לעתים קרובות האפשרות לתקשר עם העולם החיצון במשך פרקי זמן ארוכים (במקרים מסוימים, במשך שבועות או חודשים רצופים) באמצעות איסור על ביקורי משפחה. התופעה בולטת במיוחד במהלך החקירה ובמהלך מאסר במתקני כליאה וחקירה לפני משפט. כמו כן, הזכות למשפט הוגן נמנעת בדרך כלל מילדים פלסטינים שהנם אסירים פוליטיים. העובדה שהודאות הילדים מושגות לעתים קרובות בכפייה הנה מדאיגה במיוחד. לפי עורכי דין המייצגים ילדים אלו בבתי דין צבאיים ישראלים, שופטים צבאיים אינם מתעניינים בדרך כלל באמצעים ששימשו להשגת הודאה וכתוצאה מכך, בשאלה האם ההודאה יכולה לשמש כהוכחה מפלילה וכבסיס להרשעה.

אלימות ורכוש פרטי

מתנחלים שרפו מסגד עתיק

בשעות הבוקר המוקדמות בתאריך 13 בדצמבר 2007, הבעירו מתנחלים ישראלים מההתנחלויות אלעזר ונווה-דניאל מסגד בן 700 שנה הממוקם בח'רבת חומיידה, ליד הכפר אל-חאדר שבנפת בית לחם. המסגד ואיש התחזוקה הפלסטיני האחראי עליו היוו מטרה להתקפות חוזרות ונשנות מצד מתנחלים בעבר, לרבות הטלת אשפה בשטח המסגד וגניבת שטיחי תפילה מתוכו.

המסגד, המשתרע על כ-40 מ"ר, שופץ בשנת 2005 בשיתוף פעולה בין הוואקף הפלסטיני לבין מועצת אל-חאדר. חקלאים פלסטינים שעבדו בקרבתו נהגו לערוך בו את תפילות הצהריים, אחר הצהריים והערב. בקרבת מקום שוכן גם בית קברות מוסלמי. עלות שיפוץ המסגד לאחר המתקפה מוערכת בסכום של 20,000-25,000 ₪.

המתקפה הנה חלק מסדרת מתקפות שבוצעו בידי מתנחלים וחיילים ישראלים במהלך האירועים שלאחר הריגתם של 2 ישראלים בחברון בתאריך 28 בדצמבר 2007. נזקים נוספים שנגרמו כתוצאה ממתקפות של מתנחלים וחיילים ישראלים מפורטים בטכסט האנגלי (המלא)

חופש תנועה וגישה

מגמות במהלך שנת 2007

- בין השנים 2006 ו-2007, כמעט ושולש מספר המקרים המדווחים של עיכוב כניסת אמבולנסים (10 לעומת 28) ומספר המקרים המדווחים של מניעת כניסת אמבולנסים היה יותר מכפול (9 לעומת 23) במחסומי הגדה המערבית.
- חלה עלייה בממוצע החודשי של הפניות רפואיות מטעם משרד הבריאות הפלסטיני (MoH) לקבלת טיפול בישראל ובהתאם לכך חל גידול במספר הבקשות שהוגשו לחציית מעבר ארז בין השנים 2006 ו-2007 (416 לעומת 598); ואולם, אחוז החולים הפלסטינים שזכו לקבל את אישור הכניסה לישראל, מתוך אלו שפנו בבקשה, ירד מכ-90% בשנת 2006 ל-81% ב-2007. (לנתונים מפורטים, ראה טבלת "גישה" בעמוד הקודם).

מעברי רצועת עזה

- **מעבר קרני**, ששימש כנקודת המעבר העיקרית של סחורות ושל סיוע הומניטרי לתוך עזה וממנה עד יוני 2007, נותר סגור פרט להפעלת שרזול מסוע אחד מחוץ לשטח

המעבר, המשמש לשינוע גרעיני חיטה ומזון לבעלי חיים ומופעל יומיים בשבוע בממוצע.

- בין התאריכים 31 – 23 בדצמבר, נכנסו דרך מעבר סופה 175 משאיות סחורה, ביניהן 87 מארגוני סיוע הומניטרי. לפני כן, בין התאריכים 22 – 1 בדצמבר, הורשתה כניסתן לעזה של 389 משאיות דרך מעבר סופה וכל מקרה נבחן לגופו. המטענים שהוכנסו כללו 5,400 טונות חצץ עבור המפעל לטיפול במי שפכים של בית-להייה ו-85 משאיות עמוסות בחיות משק.
- **מעבר כרם שלום** נפתח למעבר 744 משאיות מטען, ביניהן 156 מארגוני סיוע הומניטרי (הנתונים נכונים לתאריך 25 בדצמבר).
- מעבר ארז נותר סגור לתנועת פלסטינים פרט לבעלי אישורים שהוסדרו בתיאום מיוחד עם צה"ל, כגון מקרים רפואיים דחופים, סוחרים וסטודנטים, ועולי לרגל בדרכם למכה.

תנאים חברתיים-כלכליים

סקר כוח העבודה Q2 2007 של הלשכה הפלסטינית המרכזית לסטטיסטיקה (PCBS)

התלות בתעסוקה מטעם הרשות הפלסטינית גדלה: 160,000 מועסקים ע"י הרשות הפלסטינית בשטח הפלסטיני הכבוש

נתון זה מייצג:

- 22.9% מהמועסקים בשטח הפלסטיני הכבוש
- 16.3% מהמועסקים בגדה המערבית
- 36.1% מהמועסקים ברצועת עזה

נתוני עוני* שנתיים מבוססי צריכה (למ"ס פלסטיני)

המקור: הלמ"ס הפלסטיני, עוני בפלסטין, אוגוסט 2007

השנה	הגדה המערבית	רצועת עזה	השטחים הכבושים
1998	14.5%	33%	20.3%
2001	16.2%	41.9%	23.6%
2004	19.8%	37.2%	25.6%
2005	22.3%	43.7%	29.5%
2006	24%	50.7%	30.8%

* חיים על פחות מ-\$ 2.2 ליום

עוני מרוד* בשטחים הכבושים

נתונים מבוססי צריכה (הלמ"ס הפלסטיני)

השנה	הגדה המערבית	רצועת עזה	השטחים הכבושים
1998	8.4%	21.6%	12.5%
2001	12.0%	35.4%	19.5%
2004	11.6%	26.0%	16.4%
2005	13.1%	27.9%	18.0%
2006	13.0%	34.8%	18.5%

* חיים על פחות מ-\$ 1.6 ליום לנפש.

רשמים בלתי אמצעיים אודות המצב הכלכלי השורר בשטח

- רשמים מהשטח המעידים על אבטלה, עוני ושינויים סוציו-אקונומיים, דווחו ע"י UNRWA כתוצאה מהתדרדרות התנאים החברתיים-כלכליים, החל מיולי 2007 הבחינו במשרד הסעד והרווחה הפלסטיני (MoSA) בעלייה חדה במספר הבקשות לקבלת סיוע באזור רמאללה, בכמות שאין באפשרות המשרד להתמודד עמה. העובדים הסוציאליים של MoSA דיווחו על התדרדרות תנאי המחיה בנפת רמאללה ובכפרים בסביבתה. מספר הולך וגדל של אנשים מתגוררים בבתים שאינם עומדים בתקן, ללא חלונות וללא דלתות לחדר השירותים והמצויידיים ברהיטים מועטים או שבורים. דווח גם על תנאי תברואה ירודים בתוך בתי המגורים. אנשים רבים תלויים בסיוע מצד גורמי סעד וצדקה ואין ביכולתם לשלם חשבונות עבור שירותים בסיסיים. התלות בסיוע מטעם MoSA גדלה לאחר סגירתם במהלך חודש דצמבר של ארגוני צדקה פלסטינים רבים בגדה המערבית בידי הרשות הפלסטינית. עובדי MoSA דיווחו כי אנשים מגיעים לעתים קרובות אל משרדי ההנהלה הראשיים ברמאללה בניסיון נואש לקבל סיוע.
- נראה שמספר משקי הבית העניים החדשים נמצא בעלייה, בייחוד בכפרים ממערב לרמאללה, משום שעוד ועוד אנשים נותרים ללא עבודה לאחר בניית הגדר. הגישה אל שוק העבודה בישראל פחתה בהדרגה עם התקדמות בנייתה של הגדר באזור. פלסטינים רבים, ביניהם עצמאים שנהגו להרוויח 6,000-10,000 ש"ח בחודש, איבדו את מקור הכנסתם לאחר שפחתו ההזדמנויות לעבוד בישראל.
- העובדים הסוציאליים של MoSA, מצביעים על עדויות לפיהן מספר הפלסטינים המהגרים מאזוריה הצפוניים של הגדה המערבית נמצא בעלייה. בעוד שלפי הדיווחים, חלק מהתושבים עוברים להתגורר במדינות המפרץ או בארה"ב, נראה שההגירה הפנימית היא האפשרות הקיימת עבור רבים. בחודשים האחרונים, חלה עלייה במספר העוברים מצפון הגדה המערבית ולעתים מדרומה, להתגורר ברמאללה. בדואים בני שבט אל-קאעבנה עברו מהעיירה אל-דהרייה בנפת חברון וממורדותיו הצפוניים של הר חברון לעין-עריק, עין-קיניה, דיר איבזי ולעין-סניה שבנפת רמאללה בחיפוש אחר שטחי מרעה ומים, והם מתגוררים כעת באוהלים. תושבים חדשים, החיים בתנאי עוני, מסכימים לעתים קרובות לעבוד עבור משכורת נמוכה ביותר, והדבר גורם למתיחות בינם לבין תושבי רמאללה הוותיקים. אחרים פתחו עסקים חדשים בעיר ומעסיקים בני משפחה וקרובים. בעוד שהאבטלה היא הסיבה העיקרית לדפוסי ההגירה בעת האחרונה, סכסוכים משפחתיים ועימותים בין הפלגים השונים גורמים גם הם למעבר של אנשים ממקום מגוריהם.
- בעיר ג'נין, דיווחו סוחרים על ירידה חדה במכירות לקראת חג הקורבן המוסלמי, בהשוואה לשנים קודמות. בעל חנות בגדים ציין שבמהלך פרק זמן של שלושה ימים, מכירותיו לא עלו על 300 ש"ח; סוחר המוכר את מרכולתו לצד הדרך טען שמכירותיו הסתכמו ב-200 ש"ח, לעומת כ-5,000 ש"ח בתקופות מקבילות בעבר.
- משטר הגבלות הגישה שהכתיבה ישראל אילץ פלסטינים רבים בעלי תעודות זהות ירושלמיות, שהתגוררו בעבר בשכונות שמחוץ לגדר, לעבור אל תוך גבולות העיר, שהוגדרו ע"י ישראל, במטרה לשמר את מעמדם כתושבי ירושלים ואת זכויות הביטוח הלאומי הנלוות. כתוצאה מכך, דיווחו עובדי UNRWA ופליטים המתגוררים באזור על עלייה נוספת בצפיפות האוכלוסין בבתי העיר העתיקה ועקב כך, גם על עלייה במחירי השכירות, אשר הפכה את מצב הדיור לחמור ויקר עוד יותר עבור משפחות בעלות הכנסה נמוכה.

העיירה קבאטייה, אזור ג'נין

העיירה קבאטייה הייתה ידועה בעבר בזכות המחצבות שלה, מהן יוצאו אבני בנייה לישראל ולמדינות ערב, ובזכות מוצרי החקלאות שלה, בייחוד הענבים, הדובדבנים והזיתים. בעבר, סיפקה העיירה תעסוקה לתושבי הכפרים הסמוכים ונהנתה מתנאים כלכליים סבירים. לאחר תחילת האינתיפאדה השנייה ובניית הגדר ע"י ישראל, סבלה קבאטייה משיעורי אבטלה חריפים, הנובעים בעיקר מהמגבלות על תנועת הפועלים והסחורות הפלסטיניות המיועדות

לייצוא. גורמים אלו, בשילוב עם ירידה ברמת הביטחון והסדר הציבורי שהתרחשה מאוחר יותר, הובילו תושבים רבים להגר לרמאללה ולחו"ל.

המשבר הכלכלי הנוכחי הביא לסגירתם של מספר עסקים קיימים; חלק מהמעסיקים מפטרים את עובדיהם ועובדים בחצי משרה בעצמם. יותר ויותר משפחות הופכות תלויות בקצבאות, בסיוע מטעם ארגוני צדקה וסוכנויות סיוע הומניטרי. בין שיטות ההתמודדות הרווחות במקום, מונים העובדים הסוציאליים של MoSA את הופעתם של בתי קפה מזדמנים בקרן הרחוב. בתי קפה אלו, הממוקמים ברחוב, מצריכים השקעה מזערית – מספר כסאות פלסטיק ושרפרפים – מוכרים משקאות ונרגילות במחיר נמוך ומספקים חלופה המתחרה בבתי הקפה הרגילים והיקרים יותר.

בריאות

זמינות של תרופות ברצועת עזה (WHO)

בעיות בתיאום וחוסר תמיכה תקציבית פגעו בזמינותן של תרופות ברצועת עזה. זמינות התרופות בבתי המרקחת המרכזיים ברצועת עזה פחתה. מספר פריטי התרופות שאזלו מהמלאי עלה במהלך חודש דצמבר והגיע ל-100 פריטים מתוך 416 הפריטים הנכללים ברשימת התרופות החיוניות (EDL) של אירגון הבריאות העולמי, לעומת 85 פריטים במהלך נובמבר 2007. בנוסף, התדרדרה גם זמינות הציוד הרפואי ברצועת עזה. מספר פריטי הציוד הרפואי שאזלו מהמלאי של בתי מרקחת מרכזיים הגיע ל-203 במהלך דצמבר, לעומת 157 בחודש נובמבר. מספר פריטי הציוד הרפואי המאוחסנים במלאי בכמות שתספיק למשך 1-3 חודשים עלה והגיע ל-162 פריטים בחודש דצמבר, לעומת 151 פריטים במהלך נובמבר 2007. ברמה ההיקפית, זוהה חסרונם של מספר פריטי תרופות, לרבות אנטיביוטיקה לטיפול קו ראשון בילדים, תרופות פסיכיאטריות ותרופות לטיפול במחלות כרוניות, כגון מחלות לב וכלי דם המחולקות במסגרת טיפול ראשוני בקהילה, וכן תרופות ציטוטקסיות לטיפול כימותרפי, חומרי הרדמה, חומרי זירוז לידה ואלבומין אנושי ברמת בתי חולים. במהלך חודש דצמבר, מזה חודש שלישי ברציפות, נמשך המחסור בחיסוני חצבת, חזרת ואדמת במרפאות משרד הבריאות הפלסטיני (MoH) ובמרפאות רפואה ראשונית של UNRWA. מחסור בויטמין K בכל בתי החולים לילדים והכלליים של משרד הבריאות הפלסטיני (MoH) התגלה גם כן במהלך חודש דצמבר. במהלך חודש זה, העביר ארגון הבריאות העולמי (WHO) ארבעה משלוחים של 90 משטחי תרופות וציוד רפואי מתכלה לשם הפצתם בין בתי החולים ומרפאות הרפואה הראשונית של MoH.

פיתוח היכולת של עובדי מערכות הבריאות השונות (UNICEF)

פיתוח היכולת של ספקי שירותי בריאות המטפלים בנשים בגיל לידה, בתינוקות שזה עתה נולדו ובילדים מתחת לגיל חמש חיוני לשיפור תהליך הטיפול באם ובילד ולהפחתת שיעורי תמותת ילדים. לכן, העביר ארגון UNICEF תוכנית הכשרה בת חודשיים לשלוש קבוצות שונות של ספקי שירותי בריאות, עובדי MoH, UNRWA ומספר ארגונים לא-ממשלתיים, במהלך התקופה שבין 5 בנובמבר 2007 ו-5 בינואר 2008. שלוש הקבוצות עברו הכשרה בשלושה תחומים שונים, כדלקמן:

1. קבוצה של 150 רופאים ו-150 אחיות ומיילדות הוכשרה בטיפול ביילוד, לרבות הערכת מצב היילוד, עידוד הנקה במהלך השעה הראשונה ללידה והחייאה (CPR);
2. קבוצה של 105 רופאים ו-250 אחיות הוכשרה במרכיבים השונים של טיפול משולב במחלות ילדים, לרבות תת-תזונה, שלשול, אנמיה, ייעוץ הנקה, הדרכת אמהות, תזונה, דלקות בדרכי הנשימה העליונות ונוהלי עבודה בקהילה;

3. קבוצה של 58 רופאים, 150 אחיות ו-12 רוקחים הוכשרה בתוכנית החיסון המורחבת (EPI), לרבות השפעות שליליות של חיסונים, הזרקה בטוחה, הארכת שרשרת הקירור וחיסוני המופילוס אינפלואנזה.

הפצת אמצעים לתכנון המשפחה וציוד הרדמה (UNFPA)

במסגרת היעד של שיפור תכנון המשפחה בקרב נשים בגיל לידה בשטח הפלסטיני הכבוש, מילאה קרן האוכלוסייה של האו"ם (UNFPA) את צרכי משרד הבריאות הפלסטיני (MoH) לשנת 2008 בכל הנוגע לפעילויות לתכנון המשפחה, לרבות ציוד רפואי וקונדומים, במהלך חודש דצמבר 2007. הכלים לתכנון המשפחה מומנו ע"י ממשלת נורווגיה במסגרת הפנייה המשולבת לגיוס תרומות (CAP) לשנת 2007. בנוסף, סיפקה UNFPA ל-MoH שני צגים למכונות הרדמה וערכה מלאה של מכונת הרדמה למבוגרים, אשר מומנו בעזרת הקרן הייעודית של משרדי UNFPA.

הפצת החוברת "מזון ובריאות" (WHO)

מחסור במיקרונוטריאנטים (ויטמינים ומינרלים), ובייחוד מחסור בברזל, מהווה בעיה חמורה בתחום בריאות הציבור בשטח הפלסטיני הכבוש. שיפור המודעות למיקרונוטריאנטים הנו אחד הגורמים המכריעים שעשויים לתרום להפחתת התופעה. לפיכך, פרסמה מחלקת התזונה של MoH, בסיוע WHO, חוברת המכילה את הגדרות הויטמינים A ו-D, ברזל ומחסור ביוז, גורמי סיכון הקשורים למחסור, סימנים ותסמינים, טיפול ומקורות המזון העיקריים למיקרונוטריאנטים האמורים. 10,000 חוברות הופצו בגדה המערבית ו-7,000 ברצועת עזה, במרפאות לבריאות האם והילד, במחלקות לקידום הבריאות והחינוך, במחלקות לבריאות הקהילה, במחלקות לטיפול משולב במחלות ילדים ובאמצעות אחיות לבריאות הציבור בבתי הספר. במסגרת התכנית, תופץ החוברת בעתיד בקרב ספקי שירותי בריאות נוספים, בעיקר ארגונים לא-ממשלתיים הפועלים בגדה המערבית ובעזה.

ביטחון תזונתי וחקלאות

סקר השוק של תוכנית המזון העולמית (WFP) מראה כי מצרכי מזון בסיסיים מצויים בשוקי הגדה המערבית ורצועת עזה, אך ברצועת עזה קיים מחסור בפריטי מזון מסוימים (בשר טרי, אבקת חלב לתינוקות). מחיר הבשר האמיר במהלך חודש דצמבר מ-38 ₪ לקילוגרם ל-50 ₪ לקילוגרם ברצועת עזה עקב המחסור בבשר טרי בשווקים בחלק מאזורי רצועת עזה.

במהלך שנת 2007:

- מחירים של כל מצרכי המזון הבסיסיים האמיר בגדה המערבית וברצועת עזה במהלך 2007. נתון זה מאושר באמצעות עליית מדד המחירים לצרכן בתחום המזון ב-9.31% עד חודש דצמבר 2007.
- במהלך 2007, האמירו מחירי הקמח והאורז ב-97% וב-15% בגדה המערבית וב-51% ו-6% ברצועת עזה, בהתאמה (לפרטים בנושא עליית מחיר הקמח במהלך שנת 2007, ראה תרשים להלן).
- במהלך שנת 2007 חלה עלייה חדה במחיר שמן הזית בהשוואה למחירו בשנת 2006. המחיר עלה ב-43% בגדה המערבית וב-8% ברצועת עזה. זאת כתוצאה מהאיכות הירודה של יבול שנת 2007. האמרת המחיר וירידה בהיצע הקשו על משקי הבית העירוניים והעניים לרכוש את מוצרי הצריכה ובעיקר מוצרי מזון כבעבר.
- במהלך שנת 2007, עלה היקף הדיג ברצועת עזה ב-16.3%, בהשוואה לשנת 2006. לפי משרד החקלאות, הדבר נובע בעיקר מעלייה בדיג הסרדינים, הזולים יותר, המהווים 73% מכמות הדיג הכוללת (לעומת 65% מכמות הדיג הכוללת במהלך 2006). כתוצאה מכך, למרות העלייה בכמות, פחתה ההכנסה הכוללת מדיג ב-33.2% ב-2007, והגיעה

ל-7.4 מיליון ₪. ייצוא כל סוגי הדגים לישראל ולגדה המערבית, ובייחוד של דגים יקרים ואיכותיים, הופסק מאז החרפת הסגר בנקודות המעבר אל רצועת עזה בידי ישראל ביוני 2007. הדבר גרם למגזר הדיג הפסדים המוערכים בשתי טונות מטירות של דגים המיועדים לייצוא, בשווי 32,000 דולר, ביום.

מים ותברואה

בסוף חודש דצמבר יידעה רשות המים של יישובי חוף עזה (CMWU) את שותפיה שיתרות הדלק במיכלים של תחנת הכוח בעזה (GPP) וחברת החשמל העזתית (GEDCO) הגיעו לרמות נמוכות במידה מסוכנת. רשויות אלה התריעו כי המחסור בדלק יביא להשבתת אחת משתי טורבינות הגז, ויפחית בלמעלה ממחצית את יכולתה של חברת GPP לספק חשמל, דבר שיוביל למחסור הולך וגובר באספקת החשמל בעזה. מצב מערכות המים והביוב ברצועת עזה הנו פגיע ביותר:

- במהלך 18 החודשים האחרונים (מאז שהשנאים של חברת GPP נהרסו ע"י ישראל), בד בבד עם ההגבלות המחמירות על כניסת טובין לרצועת עזה מאז חודש יוני 2007, שובש תפקודן התקין של מערכות המים והביוב של עזה.
- שיבושים חוזרים ונשנים באספקת החשמל גורמות לעומס נוסף על מחוללי החירום, הפועלים ללא חלקי חילוף ועם רמות בלתי מספקות של דלק. בעונת החורף הנוכחית, משאבות הביוב נדרשות לפעול ללא הפסקה, 24 שעות ביממה. כל הפרעה באספקת החשמל עלולה לגרום נזקים כבדים ואף להוביל להצפה בתחנות שאיבת הביוב ולמחסור במים.
- קריסת מערכת הביוב עלולה לחולל משבר הומניטרי וסביבתי, הכולל דליפת ביוב או הצפה של תחנות השאיבה ומפעלי הטיפול במי השפכים. אם לא ניתן יהיה לטפל במי הביוב, הם יוזרמו כמות-שהם אל הים. לכך עלולה להיות השפעה הרסנית על האקוויפר ועל החיים התת-מימיים, העלולה גם להתפשט אל קו החוף הישראלי והמצרי.
- מאמצי CMWU לספק שירותי ביוב ומים בסיסיים לרצועת עזה המאוכלסת בצפיפות, באמצעות אספקה מוגבלת ביותר ותשתית הזקוקה נואשות לשיפור, נתקלים בקשיים רבים כתוצאה מהסנקציות שמטילה ישראל על רצועת עזה. קיצוצים נוספים באספקת הדלק לעזה והשיבושים באספקת החשמל שייגרמו עקב כך, יסכנו באופן משמעותי את יכולתה של CMWU לספק מים נקיים לתושבי עזה ואת יכולתה לאסוף מי שפכים, לטפל בהם ולסלק אותם.

מקורות ורציונאל

שלושה גורמים חברו יחד ותרמו להיווצרות המשבר ההומניטרי בשטחים הכבושים: 1. העדר הגנה על אזרחים והתגברות האלימות. 2. הכבדת הגבלות על התנועה בשטחים ו-3. המשבר הפיננסי והמוסדי שפקד את הרשות הפלסטינית (רש"פ) בעיקבות ניצחונה של תנועת החמאס בבחירות למועצה המחוקקת הפלסטינית (PLC) שנערכו בינואר 2006.

OCHA עוקבת אחר ההתפתחויות בשטחים הכבושים ומדווחת מדי חודש על נושאים של הגנה על אזרחים ועל הגבלות התנועה בשטחים הכבושים מאז 2002. ואולם, בעיקבות ההידרדרות החדה במצב ההומניטארי השורר בשטחים, חברו יחד מספר סוכנויות של האו"ם ואיגונים לא ממשלתיים שהשתתפו בפניה המושלבת לגיוס תרומות (CAP) 2006 והפיקו יחדיו את **המעקב ההומניטארי**. זהו פירסום חודשי ובו מעקב שיטתי אחר ההתפתחויות בשטח תוך התמקדות במדדים ההומניטאריים עיקריים בסקטורים הבאים: הגנה על אזרחים, הגנה על ילדים, תנאים סוציו-אקונומיים בריאות, כולל תמיכה פסיכו-סוציאלית, בטחון במזון, חקלאות, חינוך, מים ותברואה. דיווח זה כולל גם מידע על הגבלות תנועה וחופש גישה ההומניטארי, כולל מעקב אחרי התחייבויות ברטיני משנת 2002.

המעקב ההומניטארי הנוכחי מסתמך על החלטות מוצעת הבטחון, ההכרזה האוניברסאלית על זכויות האדם, החוק ההומניטארי הבינלאומי (IHL) הסכם המעברים (AMA) ושואב מהם את הסטנדרטים לניטור מדדי ההגנה, הגישה וחופש התנועה. המגזרים השונים קבעו את העקרונות ההומניטאריים המקובלים כנקודת התייחסות התחלתית ופיתחו מדדים שבאמצעותם ניתן לאמוד את המצב ההומניטארי במצב של קונפליקט ממושך ומתמשך, כמו זה השורר בשטחים הכבושים.

המעקב ההומניטארי משתמש בשילוב של מדדים ההומניטאריים, בתצפיות שדה מאוששות, ובדיווחים ממקורות מוסמכים על המצב הסוציו-אקונומי וההומניטארי השורר בשטחים הכבושים, על מנת לנתח באמצעותם את המצב. בכוחן של שיטות מגוונות אלה לספק נקודות מבט שונות על המצב השורר בשטחים. המדדים ההומניטאריים חושפים שינויים בטווח הרחוק יותר, כמו גם הסתמנות של מגמות חדשות מדי חודש. תצפיות השדה ממחישות סימנים של מתח שעשוי להצביע על שינויים עתידיים. דו"חות מספקים מידע ספציפי בנושאים ממוקדים או מתארים את התמונה הרחבה יותר על הנעשה בשטחים הכבושים.

לקריאת הדו"ח המלא באנגלית ולעיון בטבלאות הנתונים המפורטות פנו לאתר OCHA

http://www.ochaopt.org/documents/Humanitarian_Monitor_Dec_07.pdf

דו"ח המלא ניתן למצוא נתונים מפורטים במבט חודשי אודות הנושאים הבאים:

- **הגנה על אזרחים** – מספר ההרוגים והפצועים, ישראלים ופלסטינים כתוצאה ישירה מהסכסוך הישראלי-פלסטיני.
- **הגנה על אזרחים** – מספר ההרוגים והפצועים פלסטינים כתוצאה מהעימותים הפנימיים בין הפלגים הפלסטיניים.
- **הגנה על ילדים** – מספר ההרוגים והפצועים, ישראלים ופלסטינים כתוצאה ישירה מהסכסוך הישראלי- פלסטיני וכתוצאה מעימותים פנים פלסטיניים.

- אלימות ופגיעה ברכוש פרטי (אלימות מתנחלים; הריסות בתים)
- גישה וחופש תנועה – המכשולים הפיזיים ומשטר ההגבלות והיתרי התנועה בגדה וברצועה; יישום הסכם המעברים (AMA) ותפקוד המעברים העיקריים ברצועה.
- מצב סוציו-אקונומי
- זמינות ונגישות שירותי הבריאות
- בטחון במזון
- סוגיות בחקלאות
- מצב המים והתברואה